

50. ročník Matematickej olympiády, školský rok 2000/2001

Riešenia úloh 2. kola kategórie P

P-II-1

(Trojuholníky)

Predpokladajme, že máme dĺžky drevených paličiek zoradené podľa veľkosti, t.j. $d_1 < d_2 < \dots < d_N$. Potom trojica indexov $i < j < k$ určuje paličky tvoriace trojuholník práve vtedy, keď $d_k < d_i + d_j$. Zostávajúce dve trojuholníkové nerovnosti sú totiž splnené triviálne, lebo $d_i, d_j < d_k$. Pre každú dvojicu indexov $i < j$ označme symbolom $l(i, j)$ najväčšie číslo k také, že $d_k < d_i + d_j$; všimnime si, že $l(i, j) \geq j$. Zvolená dvojica indexov $i < j$ sa dá na trojicu $i < j < k$ určujúcu trojuholník doplniť práve tými k , pre ktoré platí $j < k \leq l(i, j)$. Pre pevnú dvojicu indexov i a j teda existuje práve $l(i, j) - j$ takých k , že paličky s indexami $i < j < k$ tvoria trojuholník. Na určenie počtu trojuholníkov teda stačí určiť hodnoty $l(i, j)$ pre všetky $i < j$ a sčítať výrazy $l(i, j) - j$.

Z definície $l(i, j)$ vyplýva, že $N = l(i, N) \geq l(i, N-1) \geq l(i, N-2) \geq \dots \geq l(i, i+1)$. Naš program bude pracovať nasledovne: Pre každé i spočítame hodnoty $l(i, N-1), l(i, N-2), \dots, l(i, i+1)$ a súčasne budeme počítat súčet $(l(i, N-1) - (N-1)) + \dots + (l(i, i+1) - (i+1))$, ktorý predstavuje počet trojuholníkov, ktorých najkratšia strana má dĺžku d_i . Hodnotu $l(i, j)$ spočítame tak, že hodnotu $l(i, j+1)$ budeme znižovať o jedničku tak dlho, kým $d_{l(i,j)} \geq d_i + d_j$. Pretože celkový počet zmenšení o jedničku počas výpočtu hodnôt $l(i, N-1), l(i, N-2), \dots, l(i, i+1)$ je najviac $N-2$, je čas výpočtu pre jedno pevné i lineárny od N . Celkový čas výpočtu pre všetkých $N-2$ možných hodnôt i je teda $O(N^2)$. V tomto čase môžeme ľahko spraviť aj úvodné triedenie dĺžok paličiek. Časová zložitosť nášho algoritmu je teda $O(N^2)$ a pamäťová $O(N)$.

```
program trojuhelnyky;                                { P-II-1 }
const MAXN=1000;
var N:word;                                           { počet tyčiek }
    T:longint;                                       { počet trojuholníkov }
    i,j,k:word;
    d:array[1..MAXN] of real;   { dĺžky tyčiek }
    e:real;
begin
  read(N);
  for i:=1 to N do read(d[i]);
  for i:=1 to N-1 do                                { setřídíme dĺžky tyčiek }
    for j:=i+1 to N do
      if d[i]>d[j] then
        begin
          e:=d[i]; d[i]:=d[j]; d[j]:=e
```

```

    end;
T:=0;
for i:=1 to N-2 do          { i - najkratší tyčka z trojice }
begin
    j:=N-1; k:=N;           { j - druhá najkratší tyčka z trojice }
    repeat
        while (j<k) and (d[k]>=d[i]+d[j]) do
            { podmínku (j<k) lze vypustit }
            dec(k);          { hledáme nejdelší tyčku do trojice }
            T:=T+k-j;
            dec(j);
        until j=i;
    end;
    writeln(T);
end.

```

P-II-2

(Robot)

Najskôr si rozmyslíme, ako by sme zadanú úlohu riešili, keby sme chceli nájsť najkratšiu cestu robota medzi dvoma zadanými políčkami. Algoritmus na riešenie tejto úlohy je známy pod názvom prehľadávanie do šírky alebo tiež algoritmus vlny. Každému políčku v priebehu výpočtu priradíme číslo, ktoré udáva minimálny počet krokov, ktoré robot potrebuje na premiestnenie sa zo začiatočného políčka na uvažované políčko. Algoritmus pracuje vo fázach. Najskôr začiatočnému políčku priradí nulu. V i -tej fáze priradí číslo i všetkým políčkam, ktoré susedia s nejakým políčkom, ktorému bolo priradené číslo $i - 1$ a ktorým sme doteraz žiadne číslo nepriradili. Je zrejmé, že takto priradené čísla určujú minimálny počet krokov potrebný na premiestnenie robota zo začiatočného políčka na každé z políček.

Teraz si rozmyslíme, ako sa tento algoritmus dá modi kovať tak, aby riešil úlohu zo zadania. V i -tej fáze nebudeme číslovať políčka vo vzdialenosti i krokov, ale políčka, na ktoré sa dá presunúť cestou s i zmenami smeru. To sú zjavne políčka, ktoré ešte nemajú číslo, ležia v rovnakom riadku alebo stĺpci ako niektoré políčko s číslom $i - 1$ a nie sú od neho oddelené prekážkou. Správnosť tohto algoritmu je zrejmá. Zostáva domyslieť detaily jeho implementácie. Políčka si budeme ukladať v poli tak, že políčka s rovnakým číslom budú tvoriť súvislé úseky a políčka s nižšími číslami budú pred políčkami s vyššími číslami. Pokiaľ prideme počas nejakej fázy na ešte neočíslované políčko, zaradíme ho na koniec poľa. V priebehu algoritmu vyberieme vždy prvé nespracované políčko z poľa a prehľadáme jeho riadok a stĺpec. Pole, s ktorým sa pracuje práve popísaným spôsobom, sa obvykle nazýva fronta (políčka sa stavajú na koniec fronty a čakajú, kým na ne príde rad). Nech M a N sú rozmery štvorcovej siete, potom spracovanie každého z $M \times N$ políček vyžaduje čas $O(M + N)$. Celková časová zložitosť nášho algoritmu by teda bola $O(M^2N + MN^2)$.

Čas potrebný na výpočet sa však ešte dá zlepšiť. Jeden súvislý úsek riadku alebo stĺpca totiž prehľadávame niekoľkokrát – pre každé jeho políčko raz. Preto si budeme pre každé políčko pamätať, či sme už prehľadali súvislý úsek (bez

prekážok) riadku, resp. stĺpca, v ktorom toto políčko leží. Pred prehľadávaním sa najskôr pozrieme, či sme tento úsek riadku alebo stĺpca už neprehľadávali. Ak áno, už ho neprehľadávame. Ak nie, prezrieme ho a pre všetky jeho políčka si zapamätáme, že sme daný úsek už prehľadávali. Všimnite si, že pre každé políčko si musíme samostatne pamätať, či bol prehľadaný úsek v riadku a či bol prehľadaný úsek v stĺpci.

Čas potrebný na načítanie vstupných dát, na prácu s frontou a na výpis riešenia je zrejmé $O(MN)$. Zostáva stanoviť čas potrebný na prehľadávanie riadkov a stĺpcov. Každý súvislý úsek bez prekážok prehľadáme práve raz, súčet ich dĺžok je $O(MN)$, lebo každé políčko je nanajvýš v dvoch (riadok a stĺpec). Súvislý úsek ľahko prehliadneme v čase lineárnom od jeho dĺžky, preto aj celková časová zložitosť nášho algoritmu je $O(MN)$; pamäťová zložitosť je tiež $O(MN)$.

```

program robot;           { P-II-2 }
const MAX=20;           { maximální rozměry čtvercové sítě }
type policko = record
    x,y : word;
end;
var sirka, vyska: word; { rozměry místnosti }
    prekazky: array[1..MAX,1..MAX] of boolean;
    { rozložení překážek v místnosti }
    navstiveno, svisle, vodorovne: array[1..MAX,1..MAX] of boolean;
    { indikátory navštívení políček místnosti }
    predchozi: array[1..MAX,1..MAX] of policko;
    { předchozí políčko na optimální cestě }
    start, cil: policko;
    { počáteční a cílové políčko }
    fronta: array[1..MAX*MAX] of policko;
    zpracovano, vefronte: word;
    { fronta prohledávání do šířky }
    x, y: word; { pomocné proměnné }
    i: integer;
procedure vypis( x, y: word);
var x0, y0: word;
    k: integer;
begin
    x0:=predchozi[x,y].x; { předchozí políčko na optimální cestě }
    y0:=predchozi[x,y].y;
    if ( x0 = predchozi[x0,y0].x ) and ( y0 = predchozi[x0,y0].y )
    then begin
        { Jsme na počátečním políčku ... }
        if x0 < x then write('Program pro robota '
            +(počáteční natočení DOLŮ):');
        if x0 > x then write('Program pro robota '
            +(počáteční natočení NAHORU):');
        if y0 < y then write('Program pro robota '

```

```

                                +'(počáteční natočení DOPRAVA):');
    if y0 > y then write('Program pro robota '
                                +'(počáteční natočení DOLEVA):');
    end
else
    begin
        { Nejprve vypíšeme předchozí políčko
          a potom směr našeho otočení }
        vypis(x0,y0);
        k:=(x-x0)*(y0-predchozi[x0,y0].y)-
            (x0-predchozi[x0,y0].x)*(y-y0);
        if k > 0 then write(' <DOPRAVA>');
        if k < 0 then write(' <DOLEVA>');
    end;
    k:=x+y-x0-y0; { Spočítáme počet kroků, které je třeba udělat }
    if k < 0 then k:=-k;
    while k > 0 do
        begin
            write(' <KROK>');
            dec(k)
        end
    end;
begin
    { Načteme rozměry sítě, překážky, počáteční a cílové políčko }
    readln(vyska,sirka);
    readln(start.x,start.y);
    readln(cil.x,cil.y);
    for x:= 1 to vyska do
        for y:= 1 to sirka do
            begin
                read(i);
                prekazky[x,y]:=(i=1);
                navstiveno[x,y]:=false;
                svisle[x,y]:=false;
                vodorovne[x,y]:=false;
            end;
        { Test na shodu počátečního a cílového políčka }
        if ( start.x = cil.x ) and ( start.y = cil.y ) then
            begin
                writeln('Počáteční a cílové políčko jsou stejné.');
```

```

navstiveno[start.x,start.y]:=true;
predchozi[start.x,start.y]:=start;
{ Cyklus prohledávání do šířky }
while ( zpracovano < vefronte ) do
begin
  inc(zpracovano);
  x:=fronta[zpracovano].x;
  y:=fronta[zpracovano].y;
  if not vodorovne[x,y] then
  begin
    { Projedeme síť vodorovně ( řádek ) }
    vodorovne[x,y]:=true;
    i:=1;
    while ( y+i <= sirka ) and not ( prekazky[x,y+i] ) do
    begin
      vodorovne[x,y+i]:=true;
      if not navstiveno[x,y+i] then
      begin
        navstiveno[x,y+i]:=true;
        predchozi[x,y+i]:=fronta[zpracovano];
        inc(vefronte);
        fronta[vefronte].x:=x;
        fronta[vefronte].y:=y+i;
      end;
      inc(i);
    end;
    i:=-1;
    while ( y+i >= 1 ) and not ( prekazky[x,y+i] ) do
    begin
      vodorovne[x,y+i]:=true;
      if not navstiveno[x,y+i] then
      begin
        navstiveno[x,y+i]:=true;
        predchozi[x,y+i]:=fronta[zpracovano];
        inc(vefronte);
        fronta[vefronte].x:=x;
        fronta[vefronte].y:=y+i;
      end;
      dec(i);
    end;
  end;
  if not svisle[x,y] then
  begin
    { Projedeme síť svisle ( sloupeček ) }
    svisle[x,y]:=true;
    i:=1;

```

```

while ( x+i <= vyska ) and not ( prekazky[x+i,y] ) do
  begin
    svisle[x+i,y]:=true;
    if not navstiveno[x+i,y] then
      begin
        navstiveno[x+i,y]:=true;
        predchozi[x+i,y]:=fronta[zpracovano];
        inc(vefronte);
        fronta[vefronte].x:=x+i;
        fronta[vefronte].y:=y;
      end;
    inc(i);
  end;
i:=-1;
while ( x+i >= 1 ) and not ( prekazky[x+i,y] ) do
  begin
    svisle[x+i,y]:=true;
    if not navstiveno[x+i,y] then
      begin
        navstiveno[x+i,y]:=true;
        predchozi[x+i,y]:=fronta[zpracovano];
        inc(vefronte);
        fronta[vefronte].x:=x+i;
        fronta[vefronte].y:=y;
      end;
    dec(i);
  end;
end;
end;
if not navstiveno[cil.x,cil.y] then
  begin
    { Na cílové políčko se nelze dostat ... }
    writeln('Cesta z počátečního na cílové políčko neexistuje.');
```

halt

```

  end;
  { A vypíšeme nalezenou cestu ... }
  vypis(cil.x,cil.y);
  writeln;
end.

```

P-II-3

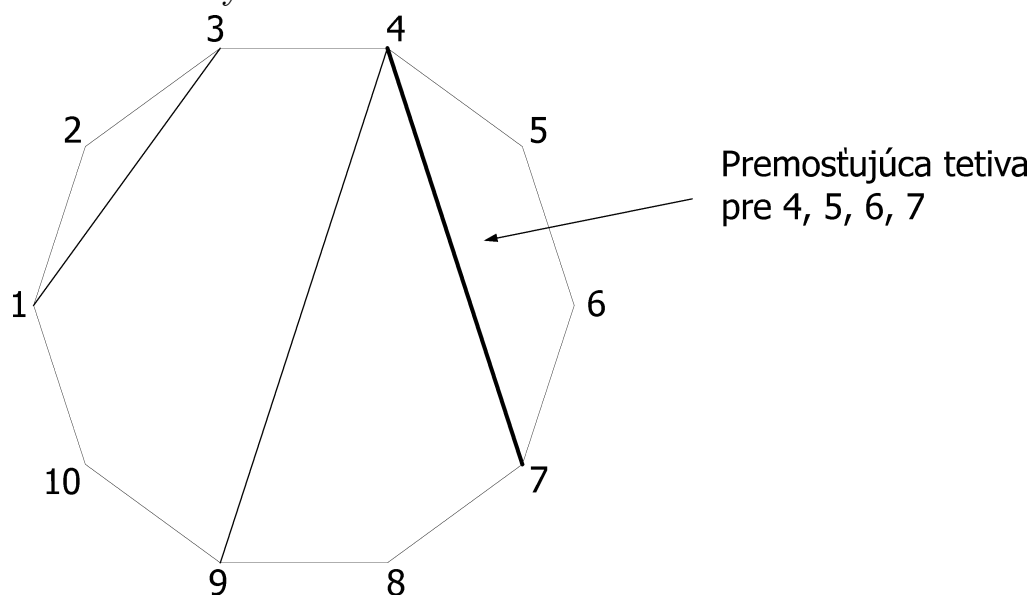
(Jožko)

Úlohu si najskôr trochu preformulujme. Obraz je vlastne konvexný n -uholník a strihy sú jeho nepretínajúce sa tetivy. Úlohou je nájsť mnohoúholník tvorený stranami pôvodného mnohoúholníka a tetivami, v ktorom neleží žiadna tetiva a ktorý má zo všetkých takýchto mnohoúholníkov najviac vrcholov. Ďalej ho budeme označovať ako *najväčší mnohoúholník*. Pokiaľ nebude povedané inak,

slovom mnohoúhelník rozumieme jeden z mnohoúhelníkov, na ktoré sa pôvodný mnohoúhelník rozpadol.

Najskôr si všetky tetivy otočíme tak, aby začiatočný vrchol bol menší ako koncový a zoradíme si ich. Pri triedení porovnávame najskôr číslo začiatočného vrchola, v prípade rovnosti sa berie obrátené poradie čísel koncových vrcholov (teda $(1, 2) < (2, 3)$, ale $(1, 2) > (1, 3)$). Po zoradení už môžeme začať hľadať najväčší mnohoúhelník.

Nazvime *premostujúcou tetivou* mnohoúhelníka tú spomedzi všetkých tetív a strán tohto mnohoúhelníka, ktorá má najmenšie číslo začiatočného vrchola a najväčšie číslo koncového vrchola. Zjavne mnohoúhelník s premostujúcou tetivou (i, j) bude obsahovať vrcholy i, j a ešte nejaké vrcholy z $i \dots j$. Tiež si všimnime, že každá z pôvodných tetív je premostujúcou tetivou práve jedného mnohoúhelníka (a premostujúcou tetivou mnohoúhelníka, ktorý obsahuje hranu $(1, n)$ je práve táto hrana). Hovoríme, že mnohoúhelník je svojou premostujúcou tetivou *ohraničený*.

A teraz ako nájsť najväčší mnohoúhelník. Použijeme nasledovnú ideu: Algoritmus postupne prechádza vrcholy n -uholníka od 1 do n . Udržiava si pri tom zásobník, v ktorom sú uložené tetivy, u ktorých prešiel ich počiatočným vrcholom, ale ešte nie koncovým. Sú to teda *premostujúce tetivy* pre doteraz neuzavreté mnohoúhelníky. Pre každú tetivu na zásobníku si ešte pamätáme doteraz narátaný počet vrcholov v ňou ohraničenom mnohoúhelníku. Keďže aktuálny vrchol vždy patrí do mnohoúhelníka ohraničeného najneskôr začínajúcou premostujúcou tetivou, stačí vždy upravovať len počet vrcholov pre tetivu na vrchu zásobníka.

Konkrétna implementácia vyzerá nasledovne: Vždy, keď sa posunieme do ďalšieho vrchola, postupne odoberieme zo zásobníka tetivy, ktoré v tomto vrchole končia. Keďže tetivy sa nepretínajú, sú všetky tieto tetivy momentálne na vrchu zásobníka. Prešli sme totiž všetky vrcholy, ktoré mohli ležať v mnohoúhelníkoch ohraničených týmito tetivami. K týmto tetivám už teda boli spočítané počty vrcholov v nimi ohraničených mnohoúhelníkoch, a tak stačí podľa nich upraviť maximum. Po každom odobraní tetivy zo zásobníka prirátame jedna k počtu vr-

cholv pre tetivu na vrchu zásobníka, lebo do príslušného mnohouholníka patrí aj aktuálny vrchol. Potom pridáme všetky tetivy začínajúce v danom vrchole do zásobníka. Počty vrcholov u nových tetív sa nastaví na jedna, lebo sa musí zarátať aktuálny vrchol. Vďaka zotriedeniu tetív stačí tetivy len zaradom odobrať z poľa, kým sa ich začiatkový vrchol zhoduje s aktuálnym. Zotriedenie tak zaisťuje, že z tetív, ktoré začínajú v aktuálnom vrchole, budú tie, ktoré neskôr skončia, vložené do zásobníka skôr. Keď sú pridané všetky tetivy začínajúce v aktuálnom vrchole, prirába sa jedna k počtu vrcholov tetivy na vrchu zásobníka za vrchol, do ktorého sa presúvame.

Práve uvedený algoritmus sa dá ešte zrýchliť – stačí si uvedomiť, že je zbytočné posúvať sa po obvodu len po jednom vrchole. Stačí nam vlastne len obísť vrcholy, v ktorých niektorá tetiva začína alebo končí. To, o koľko sa mám posunúť, ľahko zistím ako minimum z konca tetivy na vrchu zásobníka a začiatku prvej ešte nezaradenej tetivy. Získame tak algoritmus s časovou zložitou $O(k \log k)$. Samotný prechod n -uholníkom nám bude trvať len $O(k)$, pretože každú tetivu len raz vložíme na zásobník a raz ju odtiaľ vyberieme. Správnosť algoritmu bola ukázaná v popise.

Program je priamou implementáciou algoritmu:

```

program Pepik; { P-II-3 }
const
  MAXK = 100;
type
  Cut = record
    a, b : Integer;
  end;
  CutA = Array[1..MAXK] of cut;
var
  n, k : Integer;      {Počet vrcholů; Počet stříhů}
  c : CutA;            {Popis jednotlivých stříhů}

{Načte vstup}
procedure ReadInp;
var
  i, tmp : Integer;
begin
  Write('Zadejte pocet vrcholu a pocet strihu: ');
  Read(n, k);
  Write('Zadejte jednotlivé stříhy: ');
  {Načte popis stříhu}
  for i := 1 to k do begin
    Read(c[i].a, c[i].b);
    {První číslo bude menší}
    if c[i].a > c[i].b then begin
      tmp := c[i].a;
      c[i].a := c[i].b;
      c[i].b := tmp;
    end;
  end;
end;

```



```

        c[i].b := tmp;
    end;
end;
{Přidáme pomocnou třetivou}
Inc(k);
c[k].a := 1;
c[k].b := n;
end;

{Porovná dva stříhy}
function CmpCut(a, b : cut) : ShortInt;
begin
    if (a.a < b.a) or ((a.a = b.a) and (a.b > b.b)) then
        CmpCut := -1
    else if (a.a = b.a) and (a.b = b.b) then
        CmpCut := 0
    else
        CmpCut := 1;
    end;
end;

{Setřídí pole se stříhy QuickSortem}
procedure SortCut(d, u : Integer);
var
    m, tmp : cut;           {Pivot}
    i, j : Integer;
begin
    m := c[(d+u) div 2]; {Vybereme pivota}
    i := d; j := u;
    while i <= j do begin
        {Nalezneme prvky ve špatných částech}
        while CmpCut(c[i], m) = -1 do
            Inc(i);
        while CmpCut(c[j], m) = 1 do
            Dec(j);
        if i <= j then begin
            {Zaměníme prvky ve špatných částech}
            tmp := c[i];
            c[i] := c[j];
            c[j] := tmp;
            Inc(i);
            Dec(j);
        end;
    end;
end;
if i < u then {Je co třídit v pravé části?}
    SortCut(i, u);
if d < j then {Je co třídit v levé části?}

```

```

    SortCut(d, j);
end;

{Nalezne největší mnohoúhelník}
function FindMax(n, d, u : Integer) : Integer;
var
    StackC : Array[1..MAXK] of Integer;
    StackN : Array[1..MAXK] of Integer;
    AV, SP, AChord, Max : Integer;
begin
    SP := 0;
    AV := c[1].a;
    AChord := 1;
    Max := 0;
    while True do begin
        {Končí tu nějaký mnohoúhelník?}
        while (SP > 0) and (c[StackC[SP]].b = AV) do begin
            if StackN[SP] > Max then {Je největší?}
                Max := StackN[SP];
            Dec(SP);
            if SP > 0 then
                Inc(StackN[SP]); {Přidáme vrchol za právě ukončenou tětivu}
            end;
            if AV = n then {Už jsme prošli celý mnohoúhelník?}
                break;
            {Začíná zde nějaký mnohoúhelník?}
            while (AChord <= k) and (AV = c[AChord].a) do begin
                Inc(SP);
                StackC[SP] := AChord;
                StackN[SP] := 1;
                Inc(AChord);
            end;
            {Začíná dříve nějaká tětiva, než končí jiná?}
            if (AChord <= k) and (c[AChord].a < c[StackC[SP]].b) then begin
                Inc(StackN[SP], c[AChord].a - AV);
                AV := c[AChord].a;
            end
            else begin {Nějaká tětiva nejdříve končí}
                Inc(StackN[SP], c[StackC[SP]].b - AV);
                AV := c[StackC[SP]].b;
            end;
        end;
        FindMax := Max;
    end;
begin

```

```

ReadInp;      {Načte vstup}
SortCut(1, k); {Setřídíme pole se stříhy}
{Nalezne největší část a vypíše ji}
WriteLn('Nejvetsi cast ma ', FindMax(n, 1, k), ' vrcholu.');
```

end.

P-II-4

(Dlaždice)

Využijeme jednoduché pozorovanie: Postupnosť $x_1, \dots, x_n$ je symetrická práve vtedy, keď $x_1 = x_n$ a postupnosť $x_2, \dots, x_{n-1}$ je symetrická. Jednoprvková i prázdna postupnosť sú vždy symetrické.

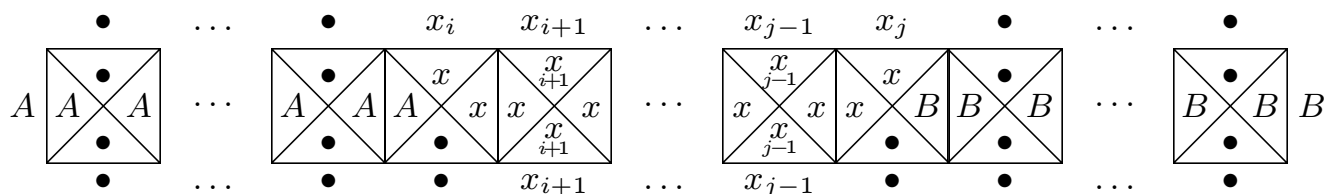
Zostrojíme dlaždicový program, ktorý bude pripúšťať len také vydláždenia, v ktorých každý riadok overí rovnosť krajných prvkov postupnosti a odstráni ich (prepíše na farbu $\bullet$), pričom posledný riadok akceptuje prázdnu alebo jednoprvkovú postupnosť. Takýto program odpovedá áno práve na symetrické postupnosti: Ak je postupnosť $x_1, \dots, x_n$ symetrická, prvý riadok z nej odstráni x_1 a x_n , druhý x_2 a x_{n-1} , atď, až posledný riadok akceptuje jej prostredný prvok (ak mala nepárnu dĺžku) alebo prázdnu postupnosť (ak mala párnú dĺžku). Ak program postupnosť akceptuje, tak podľa prvého riadku je $x_1 = x_n$, podľa druhého $x_2 = x_{n-1}$ atď, teda zadaná postupnosť je symetrická. Preto náš program rieši zadanú úlohu so zložitou $O(n)$.

Použijeme nasledovnú sadu dlaždíc:

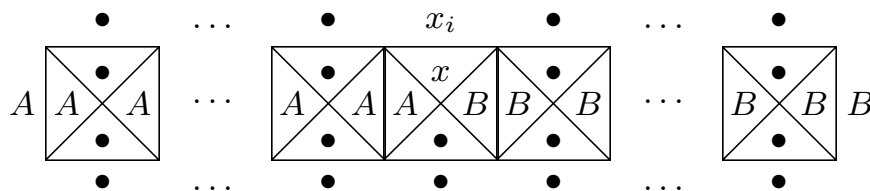
$$T = \left\{ \begin{array}{c} \begin{array}{|c|c|} \hline \diagup \bullet \diagdown \\ \hline A \quad A \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|} \hline x \quad x \\ \hline A \quad \bullet \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|} \hline y \quad y \\ \hline x \quad x \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|} \hline x \quad B \\ \hline x \quad \bullet \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|} \hline \bullet \quad \bullet \\ \hline B \quad B \\ \hline \end{array}, \begin{array}{|c|c|} \hline x \quad B \\ \hline \bullet \quad B \\ \hline \end{array} ; 0 \leq x, y \leq 9 \right\},$$

ľavý okraj steny má farbu A , pravý farbu B a dolný farbu $\bullet$.

Každý korektne vydláždený riadok musí vyzeráť buď takto:

(to zodpovedá kontrole a odstráneniu krajných prvkov postupnosti) alebo takto:

(taký riadok akceptuje ľubovoľnú jednoprvkovú postupnosť; prázdna postupnosť – taká, ktorej všetky prvky už boli prepísané na $\bullet$ – je akceptovaná priamo dolným okrajom steny).

Poznámka:

Lepšia časová zložitnosť ako lineárna sa nedá dosiahnuť. Myšlienka dôkazu:

Z de nície vydláždenia vieme, že stenu párnej šírky vieme vydláždiť práve vtedy, ak sa dá vydláždiť jej ľavá aj jej pravá polovica tak, aby v každom riadku mali dlaždice, ktorými sa tieto polovice dotýkajú, rovnakú farbu spoločnej hrany (týmto hranám budeme hovoriť *prostredný stĺpec*). Pre každý začiatok postupnosti $x_1, \dots, x_{n/2}$ však existuje práve jedno doplnenie prvkami $x_{n/2+1}, \dots, x_n$ také, že $x_1, \dots, x_n$ je symetrická postupnosť. Keby nejakým dvom rôznym $x_1, \dots, x_n$ a $y_1, \dots, y_n$ zodpovedalo rovnaké ofarbenie prostredného stĺpca, potom by sa ale dala vydláždiť aj stena s postupnosťou $x_1, \dots, x_{n/2}, y_{n/2+1}, \dots, y_n$ (ľavá časť po prostredný stĺpec rovnako, ako pre $x_1, \dots, x_n$, pravá časť ako pre $y_1, \dots, y_n$). To je ale spor, lebo táto postupnosť nie je symetrická. Preto rôznych ofarbení prostredného stĺpca (tých je $\leq f^h$, kde f je počet farieb, vyskytujúcich sa na dlaždiciach, h je maximálna výška steny, teda zložitosť programu) musí byť aspoň toľko, koľko je možných postupností (tých je $10^{n/2}$), a preto musí byť

$$h \geq \log_b 10^{n/2} = n \cdot \frac{\log_b 10}{2}$$

To ale znamená, že zložitosť ľubovoľného dlaždicového programu, riešiaceho našu úlohu, musí byť aspoň lineárna.

SLOVENSKÁ KOMISIA MATEMATICKEJ OLYMPIÁDY

50. ROČNÍK MATEMATICKEJ OLYMPIÁDY

Vzorové riešenia 2. kola kategórie P

Vydala IUVENTA – zariadenie pre voľný čas detí, mládeže i dospelých MŠ SR
pre vnútornú potrebu Ministerstva školstva SR
Programom T_EX sadzbu pripravil Michal Forišek

Autori príkladov: Jan Kára
Daniel Král
Martin Mareš

© Slovenská komisia matematickej olympiády, 2000